

POPOLNA PREDAJA ZAHTEVANA

Odgovor: da ali ne mora priti takoj od Francije

Včeraj se je pripeljal Hitler z vnanjim ministrom Joachimom von Ribbentropom, šefom generalnega štaba generalom Wilhelmom Keitelom, vrhovnim poveljnikom generalom Walterjem von Brauchitschem in uradnim tolmačem Paulom Schmidtom v Compiegne ob 3.30 popoldne (8.30 dopoldne po newyorškem času) ter so vsi stopili v železniški voz, v katerem je 11. novembra, 1918 maršal Foch diktiral Nemcem pogoje za premirje.

Iz šotora, ki ga je dal postaviti Hitler poleg železniškega voza, so bili poklicani francoski zastopniki general Charles Leon Huntzinger, bivši francoski poslanik v Pragi Leon Noel, admiral Maurice Athanase le Luc ter letalski general Jean Marie Joseph Bergeret.

Ko so francoski zastopniki vstopili v voz, so nemški zastopniki vstali in Francoze pozdravili. Hitler je sedel na stolu, na katerem je leta 1918 sedel maršal Foch in vsi nemški zastopniki so bili na strani mize, kjer so bili leta 1918 Francozi, Nemci pa so bili na strani Francozov.

General Keitel je prebral "uvod" k pogojem premirja, kjer so bile stavljene zahteve: 1. Jamstvo, da Francija ne bo več pričela vojne. 2. Zagotovilo Nemčiji, da bo nemoteno mogla voditi vojno proti Angliji.

3. Postavljena mora biti podlaga za končni mir, ki bo "poravnal krivice", ki so bile storjene Nemčiji "z oboroženo silo."

Nato je Hitler sam lastno ročno izročil francoskim odposlancem pogoje, ki zavzemajo 30 tesno s pisalnim strojem pisanih strani.

Vse to je vzelo 10 minut, narkar je Hitler s svojimi tovariši odšel med igranjem godbe "Deutschland ueber Alles" in nacijske pesmi "Horst Wessel."

S francoskimi zastopniki je ostal sam general Keitel.

Kot pravi neko poznejše poročilo iz Compiegne, je Hitler od francoske vlade zahteval brezpogojni in takojšnji odgovor "da" ali "ne."

Neko poročilo iz Bordeaux pravi, da zahteva Hitler popolno predajo Francije. Francozi morajo izročiti Nemcem vso svojo armado, orožje, bojne ladje in zračno brodogradnjo.

Francoski zastopniki so v neprestani telefonski zvezi z vlado v Bordeauxu.

FRANC. KABINET RAZPRAVLJA

Maršal Henri Philippe Pétain je prejel nemške pogoje za premirje.

Po zadnjem poročilu iz Bordeauxa (Nadaljevanje na 2. str.)

Kongresniki o novih imenovanjih

Nekateri se strinjajo s predsednikom, ker je sprejel dva odlična republikanca v svoj kabinet, drugi pa obsojajo njegov presenetljiv korak. — Mnenje Angležev.

Ko se je zvedelo, da je imenoval predsednik Roosevelt za vojnega tajnika Henryja L. Stimsona, za mornariškega tajnika pa Franka Knoxa, je zavladalo v zveznem glavnem mestu veliko presenečenje.

Ze dalj časa se je govorilo, da z ozirom na resne čase uvideva predsednik potrebo koalicijskega kabineta, toda nikomur ni prišlo na misel, da bo poveril dva tako važna urada republikancem.

Senator Clark iz Missourija je vzkliznil: — To je skoro neverjetno! — dočim je senator King iz Utah izrazil željo, da bi senat čimprej potrdil obe imenovanji. Senator McNary, voditelj manjšine, je izjavil, da bosta Knox in Stimson moža na svojem mestu in da Roosevelt ni mogel izbrati boljših mož. Istega mnenja je tudi republikanski senator Taft iz Ohio, ki je rekel: — Oba sta zelo zmogljiva, toda po mojem mnenju koalicijska vlada ni bila potrebna. Tega, kar je storil predsednik Roosevelt, nikakor ne smatram za koalicijsko vlado.

V naslednjem navajamo izjave nekaterih vodilnih kongresnikov in senatorjev.

Republikanski kongresnik Wollvott iz Michigana: — Niti Stimson niti Knox ne zastopata stališča republikanske stranke. Oba sta mednarodna.

Dem. kongresnik Dickstein iz New York: — Upam, da predsednik ve, kaj dela.

Demokrat Schulte iz Indiana: — Imenovanji bosta dosti prispevali k slogi v deželi.

Demokratski senator Walsh iz Massachusetts: — Po mnenju nekaterih naj bi bilo to imenovanje dokaz, da se bližajo vojni. Upam, da ta bojazen ni upravičena.

Republikanec Maas iz Minnesote: — Upam, da naša bojazen ne bo upravičena in da ne bomo strmoglavljeni v vojno že vsaj tako dolgo ne, dokler ne bomo v vseh ozirih pripravljeni.

Imenovanji sta vzbudili tudi v inozemstvu mogočen vits. V Londonu smatrajo to Rooseveltovo potezo za znamenje, da bo Amerika nudila zaveznikom večjo pomoč. Daily Mail piše v svojem uvodniku: — Prvi koalicijski kabinet v zgodovini Združenih držav je vzbudil po vsem svetu veliko zanimanje.

Delavske vesti:

Ford čaka naročil

Fordova družba ni dobila doslej še nobenih naročil za aeroplane, toda za produkcijo se že vestno pripravlja. V Fordovih tovarnah sestavljajo stroje, s katerimi bodo izdelovali znane "Rolls Royce" letalske motorje. Glavni cilj poskusov je: motorje poenostaviti in tako pospešiti produkcijo.

Tisočeri iščejo delo

V kratkem bodo začeli v brooklynski ladjedelnici graditi vojni ladji "Iowa" in "Missouri", ki bosta imeli po 45,000 ton. Vsak dan pride prosit za delo povprečno pet tisoč delavcev. V zadnjih par mesecih je bilo vloženih nad stotisoč tozadevnih prošenj. Večina prosilcev pa nima potrebne izobrazbe oziroma niso izvežbani delavci. Povpraševanje po mehanikih in masinistih je izredno veliko.

V ladjedelnici je zdaj zaposlenih štirinajst tisoč delavcev. Potrebnovali jih bodo še najmanj tisoč. Zdaj obratujejo v dveh šilhtih, kakor hitro bodo pa začeli graditi omenjeni dve vojni ladji, bodo uvedeni trije šilhti.

Štrajki v New Yorku

V prvih petih mesecih leta 1938 je bilo v newyorški državi 263 štrajkov, vsled katerih je bilo prizadetih 39,470 delavcev, leta 1939 je bilo 237 štrajkov z 29,992 delavci, letos pa 163 s 13,170 delavci.

Spremembe pri G. M.

Alfred P. Sloan, predsednik General Motors Corporation, poroča, da so se v upravi korporacije izvršile važne spremembe, čijih namen je olajšati izvedbo narodno obrambnega programa.

J. D. Mooney, podpredsednik oddelka za eksport, bo poslan v Detroit, kjer bo podpiral poslujočega predsednika C. E. Wilsona. Mooney bo vodil vsa pogajanja glede naročil, tikačih se orožja in municije. Pomočnik poslujočega predsednika bo postal tudi Albert Bradley, podpredsednik in finančni izvedenec.

Nemčija in Italija pritiskata na Jugoslavijo, da bi zlozila novo prijateljstvo med Jugoslavijo in Rusijo in da bi Jugoslavija postavila novo Nemčiji in Italiji prijazno vlado z dr. Stojadinovićem na čelu.

Zlasti Nemčija se poteguje za Stojadinovića, o katerem je bilo poročano, da je bil izpuščen iz internacije, toda tozadevno poročilo še ni bilo potrjeno.

Italija pa želi, da bi bil novi jugoslovanski ministrski predsednik dr. Ante Pavelić, ki živi v izgnanstvu v Italiji in ki je baje zasnoval zaroto proti kralju Aleksandru.

Knez namestnik Pavle pa je obe zahtevi odločno zavrnil. Knez Pavle bi bil samo pri volji zamenjati sedanjega ministrskega predsednika Dragišo Cvetkovića, ki je dosegel tesne odnose z Rusijo, z vnanjim ministrom Aleksandrom Cincar-Markovikom, o katerem je splošno mnenje, da je nekoliko naklonjen Nemčiji.

Romunska postala totalitarna

S posebnim kraljevim odlokom je kralj Karol razglasil Romunsko za totalitarno državo in vsa znamenja kažejo, da se bo Romunska pridružila osišu Rim-Berlin.

Kraljevi odlok razpušča narodno renaissansko fronto ter postavlja edino novo totalitarno "Stranko naroda", kateri bo stal na čelu kralj Karol. S tem bo kralj na Romunskem, kar je Hitler v Berlinu in kar je Mussolin v Rimu.

"Stranka naroda" bo edina postavna politična organizacija na Romunskem. Njena naloga, kakor je določeno v kraljevem odloku, bo "paziti na moralno in materialno življenje naroda in romunske države."

V novi vladi bo igrala veliko vlogo nacijem naklonjena Železna garda, ki je bila do sedaj prepovedana. Ravno tako bo vlada najbrže strogo nastopila proti Židom.

Za one, ki bi agitirali proti novemu političnemu redu, je kralj določil visoke kazni: tri do pet let zapora in globo \$50 do \$500.

Roko si je odsekala

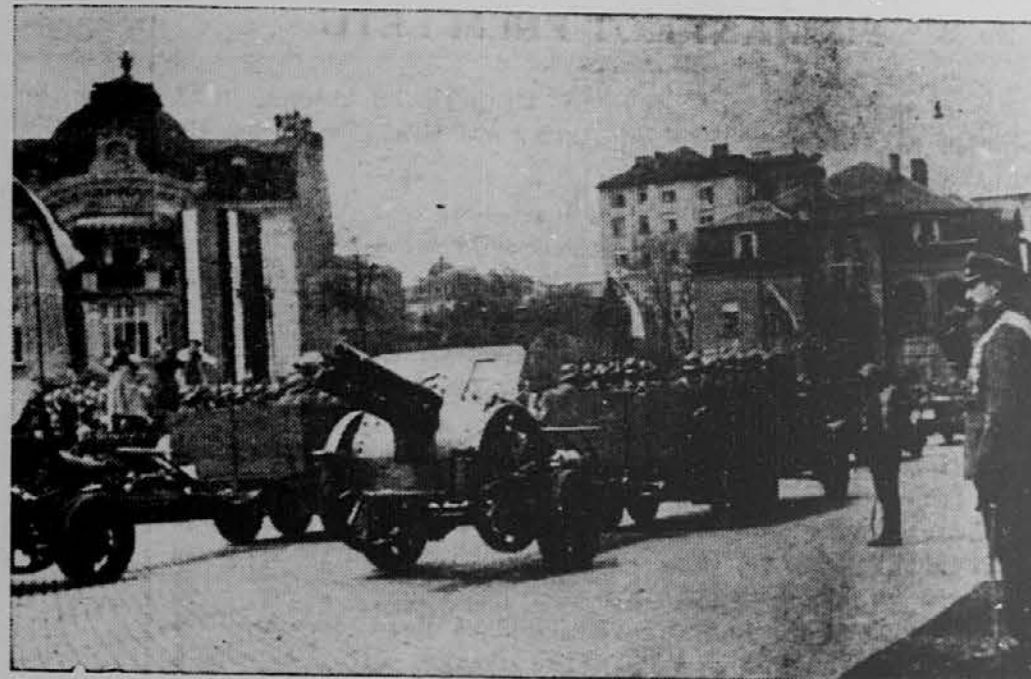
V bolnišnici v New Brunswick, N. J., je umrla 74 letna Marija Schroer, ki se je prejšnji teden v duševni zmedenosti odsekala levo roko.

Angleški poslanik obiskuje

Sir Stafford Cripps, novi angleški poslanik v Moskvi, kar po vrsti obiskuje razne boljševiske dostojanstvenike. V soboto je bil pri pomožnem vnanjem komisarju Lsovskem in pri trgovskem komisarju Mikolijanu.

Kralj Boris pozdravlja motorizirane oddelke bolgarske vojske ob priliki parade na čast sv. Juriju, patronu bolgarske vojske.

BOLGARSKA VOJSKA V PARADI

Iz Kapitola:

Rooseveltu očitajo netaktnost

Demokratski senator McCarran iz Nevade zatrjuje, da je spravi predsednik Roosevelt z nekaterimi svojimi zadujimi izjavami deželo v zelo nesrečen položaj.

— Naša dežela ni bila še nikdor v takih stiskah kot je sedaj, — je rekel MacCarran. — Teh stisk pa ni nihče drugi kriv kakor predsednik, ki je s svojimi nesrečnimi izjavami razburil vojskujoče se države. Vojskujočih se držav ni bilo treba še bolj razburjati, ker so že itak dovolj razburjene.

Senator je najbrž eikal na predsednikovo izjavo glede Italije, o kateri je rekel, da je padla iz zasede na poraženega nasprotnika, toda na vprašanje, kaj misli, se senator ni hotel podrobneje izraziti.

MacCarran je obdolžil predsednika netaktnosti tekom senatne debate glede revizije nevarnostne postavbe, kolikor se tiče pošiljanja potrebnih Rdečega križa v ogrožena ozemlja.

Lewis in tretji termin

Znani delavski voditelj najbrž ne bo vresničil svoje pretnje in ne bo ustanovil nove stranke.

Ko bo Philadelphia polna republikanskih kandidatov, ko bo vse mesto v znamenju republikanske konvencije, bo nastopil znani delavski voditelj John L. Lewis pred National Association for the Advancement of Colored People ter imel nadvse značilen govor.

Pri tisti priliki bo najbrž odobril narodno obrambni program in zapretel demokratom, da se ne smejo nadati delavskih glasov, če bodo skušali izpremeniti demokratsko stranko v vojno stranko.

Svoje pretnje, da bo ustanovil tretjo stranko, najbrž ne bo ponovil. Demokrat-ko in republikansko stranko bo pozval, naj vključita v svojo platformo zahtevo, naj bo odpravljen volilni davek, ki je v veljavi po nekaterih južnih državah.

Ta davek je že večkrat označil kot madež na ameriški demokraciji. Davčna odredba je

naperjena proti zamorecem. Volilec sme šele tedaj oddati svoj glas, če se izkaže, da je plačal volilni davek. Ker so črne po južnih državah povečini revni, tega davka ne morejo plačati in potemtakem tudi voliti ne morejo. Ako republikanci ne bodo vključili te zahteve v svojo platformo, se ne smejo nadati, da bi dobili kaj prida glasov od črncev po severnih državah, kjer ni te davčne dolžbe.

Za Lewisov govor vlada vsepovsod veliko zanimanje.

Pred meseci je napovedal Lewis predsedniku Roosevelt "sramoten poraz", če bi se odločil za tretji termin. Tista njegova pretnja je bila prenačljena, in članstvo CIO je ni vpoštevalo.

Dosti CIO organizacij je na svojih zborovanju izrečno pozvalo predsednika Roosevelta, naj vtretje kandidira.

Pravice tujezemcev

Zvezni generalni pravdnik svari pred pretiranim patriotizmom. — Navzočnost "pete kolone" bi se očitovala v zmedah in nemirih.

Pred zvezo pennsylvanski pravdnikov je govoril zvezni generalni pravdnik Francis Biddle ter rekel, da morajo biti oblasti pravične napram vsem, v Ameriki se nahajajočim tujcem.

Rekel je, da ne ve, če je v deželi kakšna "peta kolona". Toda če je, — je dostavil, — se bo njen obstoj očitoval v takih zmedah in nemirih, iz kakršnih se porajajo diktature.

— Že zdaj je marsikje opaziti znamenja vojne histerije. Nekateri skušajo biti preveč patriotični ter v imenu preti-

ranega patriotizma napovedujejo tujcemem borbo, jim odtegujejo delo in podporo ter jim odrekajo državljanske svoboščine.

— S takim ravnanjem, — je zaključil Francis Biddle, — ne bomo v tujcemem povečali spoštovanje do nas in do naših ustanov. Tujcemem so prišli k nam, ker jim je ugajal način našega življenja in ker so hoteli z nami deliti našo usodo. Ameriško javno mnenje naj bi se zavzelo zanje.

Oblasti so začele strogo pa-

ziti na vse morebitne pojave "pete kolone". Colonel Kimberling, načelnik državne policije v New Jersey, je izjavil, da ima policija imena več kot tisoč oseb, pripadajočih Ameriki sovražnim družbam in organizacijam. Policija dobiva "nazadnem ovadbe o raznih "osumljenih". Pri preresetovanju takih ovadb morajo biti oblasti nadvse previdne, kajti marsikatera ovadba je posledica osebne mrznje.

— Nikogar ne moremo aretirati, — je rekel Kimberling, — zastran simpatij, ki jih goji napram tej ali oni državi. Izredno previdno bomo morali ravnavati, da ne bomo nedolžnim ljudem delali krivice.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

47th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Sundays and holidays. —
Subscription Yearly \$3.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za štiri leta \$12.—. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ
IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI
LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ pla-
čano naročnino. Časopis mora odgovarjati po-
trebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je
namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

PO MANJ KOT ENEM LETU

S tem, da so spravili naciji Francijo na kolena, je za-
vibrala fašistična zastava od Artika do Gibraltara, od Ro-
kavskega preliva do Ukrajine.

V zadnjih desetih mesecih je enajst evropskih držav
bodisi izginilo, bodisi se je vklonilo napadalen.

Pet republik — Poljska, Latvija, Litvinska, Estonija,
Francija — je izgubilo svojo suverenost.

Štirje vladarji — norveški, nizozemski, belgijski, luk-
semburški — so morali zapustiti svoje prestole. Danski kralj
Kristijan je nacijski jetnik.

Izza zadnjega septembra je bilo v vojni dvanaest narod-
ov. Izmed tistih ki so bili na bojišču poraženi, so edinele Fin-
ci ohranili nekaj samostojnosti. Kaj se bo zgodilo s Francijo,
se zaenkrat še ne ve, toda o njeni samostojnosti že vsaj za-
časno ne bo nobenega govora.

Izjemni majhne države, kot so naprimer Andorra,
Monaco, Lichtenstein in Vatikanska država, sestoji Evropa iz
šestnajstih držav. Med njima sta samo dve demokraciji, Švi-
ca in Švedska.

Balkanske države so samo po imenu neodvisne, v res-
nici so pa že del nacijske fašistične gospodstva.

Spremembe meja pričajo, kaj se je zgodilo v Evropi.
Evropa je postala kontinent, na katerem ni svobode govora
in tiska. Hitlerjeva ime navdaja slehernega s spoštovanjem
ali s strahom. Najbolj kruta sila v Evropi je postala "gesta-
po" (nemška tajna policija), ki ji je dovoljeno aretirati, so-
diti, obsojati in moriti.

Osemurnega delovnika ni več. O petdnevem delovnem
tednu ni govora. Vsa mesta po Zapadni Evropi so ponoči
zatemnjena.

Živeč je mogoče dobiti le s kartami. Jaje in masla si
preprost človek ne more več privoščiti.

Plaki so polni vojakov. Privatni avtomobili so redki.
Večinoma vse je zaplenila vlada, kar jih je ostalo, pa ne
morejo voziti, ker ni gazolina, oziroma je predrag.

Tako hude zime kot je bila lanska, Evropa že dolgo
let ni imela. Saditi in sejati je bilo mogoče zelo pozno, ker je
pa večina moških na fronti, je bilo obdelane razmeroma le
malo zemlje.

Ameriški poljedeljski department pravi, da bo letošnji
pridelek v Evropi silno pičel, povpraševanje po poljskih pri-
delkih pa že dvajset let ni bilo tako veliko kakor bo letos.
Evropi preti lakota.

V sedanji vojni pa ni takega razdejavanja kot je bilo v
prejšnji.

Varšava in Rotterdam sta zelo trpela vsled nacijskih
bomb. Rusi so skoro popolnoma uničili finsko mesto Viipuri.
Louvain v Belgiji in Dunkerque v Franciji sta slična kupom
razvalin.

Koliko ljudi je padlo in koliko jih je bilo ranjenih, je
vojaška skrivnost. Nemčija je poslala vse svoje ranjence v
bivše avstrijsko ozemlje, da jih domačini ne vidijo. Poljaki
pravijo, da je v enem samem dnevu pri obstreljevanju Var-
šave padlo nad petdeset tisoč oseb.

Hitler pravi, da je ujel nad poldrugi milijon zavezni-
ških vojakov.

Dolgi petnajst let je bila Francija pribežališče proti-
fašističnih Italijanov. Sedem let so bile odprte meje Nem-
cem, ki so pobegnili pred Hitlerjevim nasiljem. Ko je gene-
ral Francisco Franco zmagal v španski državljanski vojni,
je pobegnilo v Francijo skoro pol milijona španskih repub-
likancev.

Poljaki so ustanovili svojo vlado v francoskem mestu
Angers, Čehi pa v Parizu. Zdaj si bosta obe vladi skušali
poiskati zavetja v Angliji.

Taka je današnja Evropa: Moško prebivalstvo mora
nositi vojaško suknjo; privatna lastnina je bila konfiscirana
za topove; zlato je bilo poslano na varno v Ameriko.

Gospodarijo ji diktatorji, toda njihov gospodarstvo
ne bo dolgo trajalo. Kakor hitro bodo podjarmljeni narodi o-
pazili pri diktatorjih prvo najmanjše znamenje šibkosti, se
bodo dvignili in jih strmoglavili. Tako se je dogajalo že od
pamtiveka.

Iz Slovenije

DVE SMRTNI NEZGODI

Na Vrhniki se je 19. maja pripetila hula prometna ne-
sreča, ki je zahtevala življenje 32-letne mehanika državnih
železnice Ivana Zdešarja z Blatne Brezovice. Na Vrhniki
je bila v nedeljo tombola, h kateri se je tudi Zdešar odpe-
ljal z motornim kolesom. Ko je privozil na trg, kjer se je
zbrala množica ljudi, mu je po ne-reči z hodnika stopil na-
sproti neki berač. Da bi se izognil, je Zdešar napravil oster
ovinek, pri tem pa je padel in z vlavo priletel ob betonski rob
kraj ceste, da je nezvesten obležal v krvi. Prisotni so mu
brž priskočili na pomoč, ga prenesli v bližnjo hišo in pri-
klicali zdravnika, nato pa so ga dali odpeljati v ljubljansko
bolnišnico. Na kirurškem od-
delku so si močno prizadevali,
da ga obvarujejo najhujšega,
ves trudi je ostal zamlan. Nekaj
pred polnočjo je Zdešar podle-
gel.

Žrtev premale pozornosti je postal nekaj nad leto dni stari
pismonošev sinček Tičev Janez-
ek z Vač nad Litijo. V ne-
deljo dopoldne je zlezel na peč
in zašel. Medtem pa je imel
pripravljen ogenj za kosilo.
Peč se je naglo razgrela, a
Janezek se je predramil šele,
ko je bil že ves opečen po ži-
votu. Naglo so ga prepeljali
v bolnišnico v Ljubljano a že
po nekaj urah je v hudih bole-
činah izdihnil.

VLOM V ŠKOFJI VASI PRI CELJU.

V noči od 18. na 19. maja je
bilo vlomljeno v novo trgovino
v Škofji vasi pri Celju. Vlom-
ilec je odnesel manufakturne
in spekerijske blaga za
16.000 din in je s plenom brž-

kone krenil proti Vojniku, ker
so našli tankaj ob državni ce-
sti več parov nogavic, ki so bi-
le ukradene pri vlonu v Škofji
vasi. Orožniki si prizadevajo,
da bi čim prej izsledili vlomil-
ca in našli ukradeno blago.

V ŽELEZNIŠKIH NAD ŠKOFJO LOKO

je umrl v četrtek, dne 18. apr.
Janez Petrač, po domače Šti-
move star 86 let. Bil je mož
pravega krščanskega kova in
kremenit poštenjak. 60 let je
nepretrgoma in zvesto služil
pri lesnem podjetju Gustava
Egerja in pošteno vzgojil šte-
vilno družino.

SMRTNA ŽRTEV STRELE.

Polhovem gradu so imeli v
nedeljo okrog 6. popoldne hu-
do nevihto. Čeprav ni bilo po-
sebnega dežja, je tre-kalo, da
je bilo jo. Okrog tri četrt na
6 je v vasi Podreber v bližini
Polhovega grada domača gos-
podinja Ana Cankar nalagala
polena v peč, ko je strela uda-
rila v hišo. Sredi dela se je
50-letna gospodinja zgrudila v
veži. Poleno ji je padlo iz rok,
drugi pa so slišali strašen tresk
ki je zamajal hišo do temeljev.
Gospodinja je v tem trenutku ni
bilo doma, pač pa je bila v hi-
ši vsa družina, šest otrok, med
njimi že nekaj odraslih. Našli
so mater v zadnjih zhihljajih
in vsi poskusi, da bi jo ohranili
pri življenju, niso uspeli. Umrla
jim je vsa otrpla na rokah.

ŠTIRI DOMAČIJE SO POGORELE.

Iz Maribora poročajo 25. apr.
Preteklo noč je zažarelo nebo
nad Dravskim poljem. Mari-
borčani, ki so šli okoli polnoči
čez državni most, so opazili
čez žarečo nebo in sklepali,
da gre za večjo požarno kata-
strofo v bližini Hoč. Iz se ne
popolnoma dognanega vzroka
je nastal malo pred polnočjo
požar pri posestniku Antonu
Bačku. Planeni so se blisko-
vito razširili in prešli na so-
sedne domačije. Goreti je pri-
šlo tudi pri posestniku Jane-
zu Pinvaču, pri posestniku
Alojziju Lušen in pri posestni-
ci Ani Leitgebovi. Vse štiri
domačije so pogorele do tal.

Fochov voz bo prepeljan v Berlin

Hitler je sinoči odredil, da
naj bo železniški voz, v kate-
rem je bilo sklenjeno zgodo-
vinsko premirje leta 1918 in
1940, prepeljan v Berlin. Rav-
no tako je Hitler odredil, da
ostane spomenik maršala Fo-
cha nepoškodovan na svojem
mestu.

NAJVEČJI DRŽAVNI PRAZNIK 4. July SE BLIŽA

ZA NAROČNIKE

IMAMO ŠE NEKAJ ZASTAV,
ki so na razpolago našim naroč-
nikom po ugodni ceni. Mar-
kateri želijo imeti za dom zasto-
vo ob priliki narodnega praznika.

OPIS ZASTAVNE SKUPINE

Zastava: 5 čevljev dolga in
3 čevlje široka; izdelana iz naj-
boljšega blaga (cotton buting) in
obrobjena ter ročno vezana,
barve najbolj trpežne; vse zve-
zde so šivane na obeh straneh.

Drog: iz trdega lesa, pobar-
van, 7 čevljev dolg, in sestoji iz
dveh delov. — Ročaj in vrvi.

Naročite pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 W. 18th Street New York
PO POSEBNI CENI ZA
NAROČNIKE TEGA LISTA
\$2.50
(Vsi pošiljatelji stroški plačani.)

RADIO PROGRAM

Jugoslovanske pesmi

Vsak ponedeljek od 8 do 8.15
zvečer na postaji WBNX
(1350 kc.)

Slovensko, hrvatsko in srbsko
petje.

Poslajte pisma na: Jerry Ko-
privšek, Jr., Station WBNX,
New York, N. Y.

FRANCOSKI KABI- NET

(Nadaljevanje s 1. strani.)

deauxa še vedno razpravlja o
nemških pogojih.

FRANCOZI SE ŠE VEDNO BOJUJEJO

Medtem ko francoska vlada
razmišlja o premirju, se fran-
coski vojaki še vedno bore pro-
ti Nemcem. Iz Švice prihaja
poročilo, da francoska armada,
ki je bila nekoč v Maginotovi
črti, se še vedno upira Nem-
cem v Alpah in Jura pogorju.
Ta armada je odbila nemški
napad in je celo prešla k pro-
tinapadu.

Sneg v gornjem New Yorku

Po raznih krajih gornjega
dela newyorške države je 20.
junija naletoval sneg. Snežilo
je v Rock City južno od Olean-
a, v Chasm Falls ter v James
townu in Pompeyu. Vremenski
opazovalec je mnenja, da še
ne bo tako kmalu gorkega vre-
mena.

Bivša cesarica Zita v Španiji

Neko poročilo iz Iruna na
špansko-francoski meji pravi,
da se je čez most peljala cela
karavana avtomobilov in tru-
kov z ljudmi, ki so si na Špan-
skem poiskali zavetje.

Med prvimi, ki se je pripe-
ljala čez mejo, je bila bivša av-
strijska cesarica Zita, katero
sta spremljala princ Franci-
sco de Bourbon Parma in prin-
cesa Isabel de Bourbon Par-
ma.

Drugi, ki so prišli čez mejo,
so: Eugenio in Elizabeth Rot-
schild, velika vojvodinja Luk-
semburška, poljski pijanist
Nielzielski in mnogo drugih.

SREDIŠČE ZA
SLOVENSKE FONOGRAFSKE
PLOSČE. — Pijte za cent.
J. MARSH, INC.
463 W. 42 Street New York

Peter Zgaga

OB KONCU LETA

Te dni bo dobilo tisoče in ti-
soče ameriških fantov in de-
klet diplome, to je potrdila, da
so završili to ali ono šolo, da
so se naučili določenih pred-
metov in da jim je dala šola
potrebno podlago za življenje.

Začela se bo borba za kruh.
Diploma ima čarobno moč
in silo. Do vrat, za katerimi je
kruh, spravi slehernega, vrata
pa mora vsak sam odpirati.

Nobena diploma mu jih ne
odpre.
Začeli si bodo podajati klju-
ke, in nešteti se bodo kakor
bodalo zasadle v sree besede.

FILMSKI TRIKI.

Na kongresu sovjetskih film-
skih režiserjev v Moskvi so
pripovedovali nekateri udele-
ženci o tajnah svojih filmov.
Med drugimi se je govorilo o
nekaj tako slovesi Einsteinovi-
vi "Križarki Potemkin". Ta-
ko so prišle na dan nekatere ne-
znane podrobnosti o tem, kako
je bila križarka posneta za
film. Film so izdelovali v sta-
rih moskovskih kopališčih. Čr-
no morje je predstavljala kopa-
liški bazen. Križarka je bila
2 m dolga, narejena iz desk in
lepenke. Za deske so porabili
kar stare zaboje.

Za neki drugi zgodovinski
film je rabil režiser cvetočo
magnolijo. Vtknil je v vazo
večje in obesil na nje oblanje
v obliki cvetov magnolije. Za
neki drugi film so potrebovali
jagnje. Ker pa ga pozimi re-
žiser ni mogel dobiti, je pora-
bil dresiranega psa, ki mu je
nataknil lep bel kožušček, in
pes je igral baje svojo vlogo
bolje, kakor bi jo jagnje.

DVAJSET OČESNIH BARV.

Navadno razlikujemo samo
sive, modre in rjave oči. Mo-
derna znanost pa pravi, da je
nič manj nego dvajset različ-
nih očesnih barv. Že samo
modrih barv je pet. Pogosto-
ma govorimo o "črnookih" le-
poticah. V resnici črni oči
sploh ni, temveč imenujemo
tako le zametno temno rjave
oči. Da ima barva oči kakšno
zvezo z značajem, je domne-
va, ki je znanost doslej ni mo-
gla potrditi.

— Žal mi je, toda zaenkrat
nikogar ne potrebujem. Prav-
zaprav pa rabimo za to službo
izkušenega človeka.

Kje naj dobi izkušnje? Kje
naj se izuči praktično porab-
ljati svoje znanje?

Prejšnja leta je bilo druga-
če. Ko je bil star fant šest-
najst ali sedemnajst let, je šel
vprašat za delo in ga je dobil.
Še iskali so jih.

Danes je višješolska izobra-
zba pogoj skoro za vsako slu-
žbo in za vsak poklic.

Fantje in dekleta z vsenčli-
ško izobrazbo se tepejo za bo-
rih dvanaest ali štirinajst dol-
larjev na teden.

Nedavno je bilo sprejetih v
newyorško policijsko silo ne-
kak nad tristo mladih moških. Vsi
so bili natančno zdravniško
preiskani. Vsi so bili predpisa-
ne teže in velikosti.

Med njimi jih je bilo nad sto,
ki so završili z dobrim uspe-
hom univerzo.

Šolali so se za profesorje,
advokate, zdravnike in druge
akademске poklice. Toda
zdravnikov, advokatov in pro-
fesorjev je toliko, da vsi ne
morejo imeti zaslužka in kru-
ha.

Policist z vsenčliško izo-
brazbo! Za današnje čase to
še precej čudno zveni.

Čez pet ali deset let ne bo
mogel biti policist nihče, ki ne
bo imel poleg visoke šole še
par let univerze.

Čudno se sliši, pa je res,
namreč, da se v poznejšem živ-
ljenju študentje odličnjaki ne
dosežejo dosti.

Največ prilik imajo študen-
ti, ki niso ne najslabši in ne
najboljši.

Ze šola jim je nekakšna bor-
ba, in v šoli priučena borbenost
je zanje v poznejšem življenju
odločilnega pomena.

Učitelji so dobri in slabi.
Vsak učitelj bi moral biti tudi
vzgojitelj, kar pa ponavadi ni.
Kaj pomaga profesorju vse
znanje, če ga pa ne zna pravil-
no vepiti dijaku?

Vsak učence je drugačnega
značaja in z vsakim bi bilo
treba drugače ravnati.

V gotovem pogledu bi se jih
dalo primerjati bolnikom. Ka-
kor hrepeni bolnik po zdrav-
ju, tako hrepeni učence po zna-
nju. Kako izpolniti to željo, je
stvar učitelja oziroma zdrav-
nika.

Zdravnik le tedaj bolnika us-
pešno zdravi, če pozna njego-
vo naravo. Tudi učitelj bi mor-
al natančno poznati naravo
oziroma značaj vsakega posa-
meznega študenta, ki mu je
poverjen.

Temu prija to, drugemu
ono. Pri tem se da vse doseči
z dobroto, pri onem s strogo-
stjo, pri tretjem spet s potr-
pežljivostjo.

Dva si nista enaka, dočim
skušajo današnji učitelji vse
priprojiti po istem kopitu.

Vedno se bom spominjal be-
sed mojega najboljšega učitel-
ja, ki je predlanskim v visoki
starosti zavedno zaprl svoje
trudne oči.

Fantje, čitajte vse, kar
vam pride v roko. Kar boste
douneli, boste prebavili, kar
ni za vas, boste pustili. Če bi
vam kaj prepovedal, bi s sla-
stjo segali po prepovedanem
sadu. In zapomnite si, da do-
kler hodite v šolo, ste manj
kakor nič. Ko boste šole dovr-
šili, boste šele nič. Po dovršeni
šoli pa skušajte nekaj postati.

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

100 DIN.	— — —	\$ 2.30
200 DIN.	— — —	\$ 4.40
300 DIN.	— — —	\$ 6.50
400 DIN.	— — —	\$ 8.50
500 DIN.	— — —	\$ 10.25
1000 DIN.	— — —	\$ 20.—
2000 DIN.	— — —	\$ 39.—

V DINARJIH

100 LIR	— — —	\$ 5.90
200 LIR	— — —	\$ 11.50
300 LIR	— — —	\$ 17.—
400 LIR	— — —	\$ 22.—
500 LIR	— — —	\$ 27.—
1000 LIR	— — —	\$ 55.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki ne-
redno vozijo, tudi za izplačila denarnih
pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim,
ki žele, da je denar naglo izplačan, pri-
poročamo, da ga pošljejo po C A B L E
ORDER, za kar je treba posebej plačati
\$1.—.

Vred razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in
Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo
v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge ev-
ropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
: : : POTNIŠKI ODDDELEK : : :
216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

F. V.:

Drobne iz Nizozemske

Med prvimi mesti, ki so bila napadena in zasedena ob priliki nemškega vdora na Nizozemsko, je bilo mesto Nijmegen. Ima okoli 80.000 prebivalcev ter leži ob levem roka-ru reke Rena, ki se imenuje Vaal. Čez reko, po kateri vlačijo tovorne ladje, drži ogromen most, čigar lok je menda največji v Evropi. Bog ve, če se stoji ta most in ga vojna vihra ni razdejala.

Nijmegen je v večini katoliško mesto. Ima katoliško univerzo s tremi fakultetami ter velikansko knjižnico, ki je namočena v več poslopjih. V njej smo zagledali slovenske knjige ter pokazali so nam tudi naj-novejše številke slovenskih katoliških revij.

Zanimiva je tudi mestna župna cerkev; v glavnem je zidana v gotskem slogu in ima na opornikih ter na zunanji steni sploh več svetniških kipov, katerim so pa odbite glave. Storiš, da to protestanti v boju proti katoliškemu čaščenju svetnikov.

Ko smo si ogledovali prijazno mesto, nas je prijetno iznenadila množica nasadov in cvetličnih grad. iz manjšega parka si prišel v večjeje in marikatera cesta je bila zasenčena z drevoredom. Sicer je pa se vse mesto kazalo slavnostno razpoloženje, kajti zastave po hišah v proslavo 40-letnice vladanja kraljice Vilhenine so se visele, pometalci so čistili ceste, ki so bile vse nastlane z raznobarnim papirjem, rumenega je bilo seveda največ, in monterji so odvijali radijske zvočnike, ki so ves teden z gozbo in govori zabavali ljudstvo in odstranjevali zarumete, po katerih je bilo mesto ponoči odeto v čaroben sijaj. Vendar si meščani še niso sneli oranžnih kokard iz gumbne in tudi kolesa, vozovi in avtomobili so bili še vedno okrašeni z zastavkami ali trakovi oranžne barve. Saj so si še redovniki in duhovniki pripeli na talar ali pa za širokokrajni klobuk znak rumene barve, tako da se je v resnici ves narod združil v ljubezni in vdanosti do svoje kraljice.

Na prostornem trgu, ki je bil ograjen, pa se je zabavala pod vodstvom učitelja in duhovnikov šolska mladina. Prepevali so, risali na veliko tablo razne slike, tekmovali s svojimi malimi kolesi ter si na vse mogoče načine delali veselje, tako da so se odrasli ustavljali in z zanimanjem opazovali skupino svoje nadebudne mladine. Posebno pestro sliko so nudile papirnate kapice v narodnih barvah, brez katere skoraj nišmo videli otroka.

Ogledali smo si v parku še majhen zoološki vrt, v katerem je bilo nekaj lepih srn ter jelen s košuto in mladici. Vsa-ko si je lahko po mili volji ogledoval živali. Vstopnine ni. Druga zanimivost, po kateri je mesto Nijmegen znano, pa je "Hellige Landtichling" — nekaka zgraditev ali posne-

tek Svete dežele, ki se nahaja v bližini. Katolici so namreč pokupili puste predele zemlje, ki se raztezajo jugovzhodno od mesta tja proti nemški meji. Tu so v posnetkih upodobnili najznačilnejše kraje iz Palestine. Škoda bi bilo, ako si ne bi ogledali te znamenitosti, ko imamo tako lepo priliko, so nam dejali.

Po kosilu smo se odpravili na pot. Profesor dr. Brand-sma nam je preskrbel spremeljevalca, ki nas je popeljal do avtobusne postaje. Ko sem vstopil na avtobus, mi je takoj vzbudil pozornost napis: "Nift rooken." — kaditi ni dovoljeno. Vsekakor je taka odredba umestna, toda za Nizozemca, ki skoraj ne more pogrešati cigare ali vsaj cigarete, je pa taka prepoved dosti občutljiva. Poleg tega sem zapazil na stropu avtobusa še drug napis: "Noon-dnigang" — izhoda v sili. Res je bila tankaj neka odprtina, a zaprta; ker se pa na svetu včasih pripete kaj nepričakovane stvari, bi tudi taka odprtina utegnila priti v sili na pomoč. Previdni so Nizozemci in na vse mislijo. Tako se mi sedaj zdi, da so se tudi v sedanjem žalostnem stanju morali okoristi s takim izhodom v sili, ko je njihov voz zavozil v kočljiv položaj. Nam se tega izhoda v sili ni bilo treba poslužiti, ampak smo se po kratki vožnji že pripeljali v "Sveto deželo". Za štiri kilometre vožnje in za vstopnino smo plačali 60 centov.

Imel sem vtis, kot da smo zares dospeli v Palestino. Vse naokoli je rasla le zankrnat trava in se dvigali borovci. V Kristusovem času je bila namreč Sveta dežela bolj ob-rasčena kot dandanes.

Po kamniti poti smo se od-lepe asfaltne ceste napotili do gozdčka, za katerim so se skrivale znamenitosti. Ob vho-du je namočena prodajalnica spominkov in pa okrepčevalnica. V poletnem času prihaja-jo semkaj številni romarji iz vse Nizozemske, pa tudi iz drugih držav, pa ne samo katolici, temveč tudi drugo-verci in turisti se prav tako radi ustavljajo tukaj in si o-gledujejo stvari, ki nas spominjajo na okoliščine, v katerih je živel na zemlji najplemenitejši človek, ki je bil obe-nem prav Bog—Jezus Kristus.

Spremljevalec je imel s se-boj načrt, tako da smo si lažje ogledali vsaj najvažnejše re-či. Takoj blizu vhoda stoji v orientalskem slogu cerkev Srca Jezusovega z ogromno ku-poljo in dvema navadnima zvonikoma. Po ozki in senč-nati stezi smo nato hiteli mimo masivnega Abrahamovega gro-ba, dokler nismo dospeli do prave orientalske vasi. Pred vasjo je v zidanem studencu tekla bistra voda iz lesenega žleba, sredi vasi stoji majhna sinagoga in tam na kraju skromna mizarjeva hišica. Na-zaret. Vse je tako, kot bi bil sv. Jožef pravkar zapustil svo-jo delavnico, v kateri je na obdelan kos lesa, na stenah vi-si različni mizarstvo orodje, stajalo prislonec šele na pol kakršnega bi danes pač ne zna-li s pridom uporabljati moder-ni tesarji in mizarji, na tleh leži nekaj lesenih skobljancev in ostružkov, katere deviška Mati zvečer pokutala na ognji-šču, katerega moramo videti v sosednjem prostoru. Poleg hi-šice je še rešen odprt hlev za oslička in ovčice. Tako dobi-mo vtis revnega predmestnega

delavskega stanovanja, kar pač gotovo odgovarja resnici. Zavedati se moramo, da se je božji Sin podal v te razmere in v njih skromno živel trideset let. Ostale hišice tega "mesta Nazareta" so le nakazane — greš po ulici, a hiše so zaprte, na stopnicah pred vrati drem-lje mož, tam spet nese ženska vodo v vrču na glavi. Vse je zidano in pobarvano.

Mi hitimo naprej in pridemo do Bethlehemskega polja. Ka-mnito je, nekoliko nagnjeno, sem ter tja se vzdiguje nizek grmčiek. Toliko je le, da do-bimo pojem, kakšno je bilo res-nično bethlehensko polje, saj je še tu dokaj veliko, morda ima sto metrov v kvadrat. Na spodnji strani je votlina, po-narejena po tisti, kot je bila v oni sveti noči, kajti danes je v Bethlehemu nad pravo votlino stoletna veličastna bazilika. Ta votlina tu je iz betona, a skale so dobro posnete. Blizu vhoda, na levi strani, je mesto Kristusovega rojstva, z zvez-do, napisom: "Tukaj je bil iz-Device Marije rojen Jezus Kris-tus," ter oltarjem, kot je dan-es v Bethlehemu. Nekaj ko-rakov proč so pa jasli, povsem prvotne, v skalo vdolbene.

Ogledali smo si tudi gostišče blizu Bethlehema. To je dvaj-set do trideset metrov dolga, kvadratasta stavba, na sredi je prostrano dvorišče, ob straneh so pa klope, je na srednji strani je sezidano nekaj sob. Tu pa za sveta popotnika ni bilo prostora kot pravi Sveto pisno.

Originalna znamenja so nam kazala pot do Pilatove palače, kjer je z velikimi kamni tlako-vano dvorišče — litostrotos. Rimske legijonarji, bronasti se-veda, stražijo stopnišče, vrhu katerega stoji Pilatov sodni stol. Po nekako dolgem križe-tem potu kot v Jeruzalemu — okoli 1390 m — pridemo do Kalvarije in božjega groba. Obiskali smo še vrt Getsemani, ko smo prestopili suho strugo potoku Cedrona — saj je v res-nici večji del huda zaradi suše v Palestini — na nasprotnem pobočju pa nas je pozdravila okrogla tempeljska stavba. Zanimal nas je tudi pristni be-duinski Abrahamov šotor z ži-vimi oslički v popolni palestin-ski oprehi.

Polni lepega doživlja smo se vrnili nazaj v Nijmegen, a danes se s krbjo vprašujemo, ali je divja bojna vihra priza-nesla tem znamenitostim, kaj-ti prav v tej okolici je najprej završalo.

NAIVNA PEVKA.

IV Porubki na Slovaškem je bilo neko dekle zelo pono-sno na svoj lepi glas. Gojila se je na vse pretege, da bi si va ohranila. Neki hudobnež ji je na zadnje svetoval, naj bi pila petrolej, češ da to čisti gr-lo in dela glas lepši. Naivnica je res poslušala ta nasvet in je popila toliko petroleja, da se je resno zastupila. Prepelja-ti so jo morali v bolnišnico.

"GLAS NARODA"

pošljamo v staro do-movino. Kdor ga ho-če naročiti za svoje sorodnike ali prijate-lje, to lahko stori. — Naročnina za staro kraj stane \$7. — V Italijo lista ne poš-ljamo.

Zavarovan je za delavce

DOLŽNOSTI DELO-DAJALCA.

Z ozirom na starostni in po-smrtniški sistem imajo delo-dajalci sledeče dolžnosti:

1. Plačevati davek v starost-ni in posmrtniški zavarovalni sklad. Davčni odstotek je 1 odstot od plač vseh nameščen-ecet.

2. Pobirati sorazmeren da-vek od plače vsakega name-ščenca. Ta davek je 1 odstot od delavčeve plače in deloda-jalec ga pobira vsakokrat, ka-dar plačuje delavca.

3. Pošiljati poročilo vladi vsake tri mesece, v katerem treba pokazati, koliko davka sami plačujejo, koliko so po-brali za vsakega nameščenca in koliko plače vsak izmed njih dobiva. Vlada daje na razpolago tiskovine, ki se rabi-jo za to poročilo.

4. Dajati davčne pobotnice svojim nameščencem. Pobot-

nica mora pokazati ime delo-dajalca in delavca, dan, znesek plače, za kateri čas je bilo plačano in koliko davka je bilo odbito. Tako pobotnico tre-ba dati vsaj po enkrat na le-to, a more se dajati bolj pogo-stoma. Treba dati jo, ko na-meščenec zapusti delo.

Kar pa delodajalec mora najprej storiti je to, da si pri-skrbi identifikacijsko števil-ko za samega sebe — namreč za trdko. Najbližji urad So-cial Security Goarda ali naj-bližji federalni davkar (Col-lector of Internal Revenue) mu da tiskovino za prošnjo v to svrhu. Delodajalec jo iz-polni, poda vse zahtevane in-formacije in vpošlje ali izroči prošnjo po navodilih, tiskanih na sami prošnji.

Ko delodajalec dobi svojo identifikacijsko številko, naj si jo skrbno zapiše, ker jo mo-ra navesti v vseh svojih so-

cijalno-varnostnih prijavah in poročilih federalnemu dav-karju oziroma Social Security Boardu.

Drugo stvar, ki jo delodaja-lec mora storiti, je to, da ugo-tovi, da ima vsakdo izmed njegovih delavcev številko so-cijalno-varnostnega računa. Mo-rajo dobiti potrebne tiskovi-ne zato prošnjo od najbližjega urada Social Security Boarda ali pa delodajalčeva pisarna more imeti pri sebi primerne zaloge takih tiskovin. Mora držati zapis o številki vsakega delavca in rabiti jo z ime-nom delavca, ko prijavlja nje-gove plače in davke. To je po-trebno za pravilno identifi-kacijo delavčevega socialno-varnostnega računa.

Zakon se nanaša na deloda-jalec skoraj v vsaki vrsti po-sla ali industrije in prihaja v poštev tudi, če je nameščen sa-mo en delavec. Nanaša se tu-di na delavske organizacije in nekatere druge organizacije s plačanimi zastopniki ali urad-niki.

Vsak delodajalec, ki dvomi, da-li spada pod ta zakon, ozi-roma ki hoče kaj vprašati o davkih, ali kako treba držati zapiske in napraviti poročilo, naj takoj poizve pri najbliž-jem federalnem davkarju. Njegovo ime se lahko poizve na pošti.

ŽIDJE V NEMČIJ

Glasom ravnokar objavlje-nih ugotovitev ljudskega šte-tja v Nemčiji, so našli v Nemčiji (Avstrija in sudetsko ozemlje), brez Poljske in Pro-tektoata vsega 330.000 Židov, to je za 391.000 manj, nego v letu 1938. V Sudetih se je ži-dovski življ zmanjšal za 99 odstotkov v ostali Nemčiji in Avstriji pa za več ko 50 odst. Danes je samo sedem emških mest, ki imajo preko 5000 ži-dovskih prebivalcev V Berlinu jih je še 91.000, na Dunaju pa 83.000.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sod-nika. — Kozlovska sodbja v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega ce-sarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bra-toma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po to-baku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pakja.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradeč. — Pona-rejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spisi

Bogovec

Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestan-tizem po Slovenskem. Pridi-garja Jerneja je klasično opi-sal. Romanu so dodana vo-trebna pojasnila.

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo po-stavo našega velikega narodnega gospodarja 18. sto-letja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mla-dostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na nje-govem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kon-tese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam po-ustvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slo-venska zemlja sama.

Cena \$1.50

PESMARICA

"Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Cerin
Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slo-venskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenske Pub-lishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Naročite pri:

Knjigarni
Glas
Naroda

216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Gozdar Anton

Roman: Spisal L. G. — Za "Glas Naroda" priredil X. X.

34

"Kaj je?"

Stavka ni končala, pač pa pogledala proti grmovju, v katerem je izginil Andrej. Andrej ji je vendar rekel, da se je bil Tone pravočasno umaknil sproženi skali.

"Prekrižala se je, in se oddahnila. 'Zroč v nasprotno goro je mramarala: 'Dober skok ima do mene, pa ga navzlic temu ni.'"

Toda Frone jo je slišal in se zasmejal: "Najbrž nima časa."

"Da, zame ga nima," je žalostno vzdihnila. "Tistemu, ki ne pazi na golobnjak, kragulj golobe pobere."

Težkih korakov je stopila v koč, dočim je na pragu ugibal Frone: "Presneto, kaj naj storim? Ali naj ertišem besedo? Ali naj držim jezik za zobmi?"

Z rokama je objel kolena in se zazrl v nebesno modrino.

"Tako je vselej, kadar se prevedri. Kar nekam lahko je človeku pri srečju."

Oziral se je naokrog in pazno motril vsako stvar, kot da je šele prvič vidi. Tako se je stresel, kot da bi se lečesa spomnil. "Hej sestra!"

Marija je prišla iz koč, oblečena v delovno obleko.

"Kaj hočeš?"

"Nekaj ti moram povedati sestra. Pametna bodi. Živemu človeku se vse pripeti. Nikar ne žaluj! Nobena nevihta ni tako huda, da bi za njo solnce ne posijalo."

"To vedno praviš."

"No, kar poglej! Ali mar ni solnce na nebu?"

"Seveda je. Toda ti drugače misliš, kakor jaz. Če je na nebu solnce, pa ga v srečju ni."

"(Saj pravim — to ste ljudje," se je smejal Frone. "Nobene stvari ne znate potrpeti. To se pravi: če vam je hudo, tarnate in se pritožujete in si hočete kar na komando pričarati veselje."

Marija ga je dolgo pozorno motrila. "Frone!"

"Kaj?"

"Tako govoriš, kot da si se čisto izpremenil. Še nikdar nisi bil tak."

(Resno je prikinjal.

"Prav imaš, sestra. Če utegneš, sedi nekoliko k meni."

Sedla je, on pa je začel govoriti kot v sanjah.

"Ves dan iščem in iztikam po moji zmedeni glavi, pa ne morem najti. Res je, v meni je vse drugače kot je bilo nekoč. Ljudje in svet, gore in nebo. Vse je drugače. Zdi se mi, kot da sem še otrok in da sem dolgo, dolgo spal. Iznemada se je pa prebudilo v meni. Opazim, da sem star in da bi moral biti žalosten, navzlic temu se pa moram smejati kakor otrok."

(Veselo se je nasmešnil, dočim je Marija v strahu zajeceljala: "Sveti Bog, Frone..."

"Veš, to se je začelo tistega dne, ko sem se bil zaradi tebe tako prestrašil. Veš, ko me je Andrej davil za goltanec in sem mislil, da me bo zadušil. — In takrat sem videl vse ognjeno pred seboj. In zdela se mi je, da slišim glas najine pokojne matere: 'Sestro odnesi! Sestro roši! Tako je govoril materin glas in vse naokrog je gorelo. Seveda, zdaj si velika, zdaj si dorasla. Zdjaj te ne morem več nositi. Nekat' ti bom povedal, sestra. Beseda mi je vedno v glavi in sam ne vem, kaj in kam bi ž njo."

"Katera beseda?"

"Saj si me večkrat slišala pripovedovati o plešišču."

Začuden ga gledajoč mu je pritrdila.

"Da, večkrat si govoril o tem."

"Plešišče, plešišče — samo to vem, kako je bilo s tisto stvarjo."

"I no, pogovarjali smo se o tisti nesreči."

"Nesreči?" je razmišljal starec. "O kakšni nesreči?"

"O kakšni?" Glas je bil njegov ubogati. "No, o plešišču. Plešišče se je udrla, saj veš."

"Čakaj malo." Naglo je prikinjal. "Zdjaj se mi svetlika. Plešišče misliš, ki se je podrlo in pokopalo pod seboj nekaj ljudi?"

"Med temi tudi gruntarjevega sina," je zašepetala Marija.

"Zdjaj smo pa na jasnem" je vzdihnil Frone. "Ubogi revež! Dosti hudega mi je storil, toda jaz sem mu odpustil. In tudi dvojce deklet so odnesli. Kaj ne? Ene se še prav dobro spominjam. Majhen, rdečelič deklič. Cilka ji je bilo ime."

Zazrl se je v praznino, resno, toda mirno.

"Da, sestra. Tako je na svetu. Veseli, mladi ljudje brez misli divjajo za veseljem. Zdjaj plavajo v srečju in zadovoljstvu, naslednji trenutek je pa že vsega konec."

Marija je spoznala, da se je bratu vrnil razum. Med smehom in jokom je dvignila roke.

"Hvala Bogu! Tisočera hvala!"

"Sestra!" jo je začuden gledal Frone. "Kaj ti je?"

Naglo je vstal, ona se pa ga je oklenila okrog vratu.

"Saj moraš sam čutiti, Frone..."

"Kaj naj čutim?"

"Da nisi več bolan, da si spet pameten..."

"Pameten? In da bi to opazil?"

(Resno je pogledal sestro, nato se je pa začel smejati. "Ne, sestra, m' odneumnim nisem prvi, in danes se mi zdi, sem pa prav nekaj pametnega ukrenil. Zjutraj mi je iznemada nekaj šinilo v glavo. — Tako zelo sem bil vesel, da ti niti povedati ne morem."

Spet se je zasmejal.

"Videti bi morala, kako se je ustrašil, ko sem pridivil po cesti in kričal: 'Jezus Marija! Pomagajte. Videti bi morala, kako je zija!'"

(Marijo je zaskrbeo. Zdelo se ji je, da brat spet nerazumno govori.

"Frone, kaj misliš s tem?"

"O, le počasi," se je smejal. "Nikar ne bodi tako razlovedna. Miaskajoč z jezikom, je gledal proti stezi. "No, prav dolgo ne bo več trajalo. Stavil bi, da ne."

(Pri tem je sestra veselo pomahala.

"Presneto dolgo pot sem napravil. In lačen sem. Od davi nisem imel niti grizljaja v ustih."

"Takoji ti bom nekaj skuhala," se je razveselila Marija.

"In sicer najbolje, kar imam."

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Slovenci na Kočevskem

Sredi kočevske dežele konec aprila. — Časi, ko smo se morali Slovenci na Kočevskem skrivaj shajati, so le za nami. Težko je bilo takrat ubogemu delavcu ali kmetu, ki je javno izpovedoval svojo narodnost. Skoraj neverjetno se nam danes dozdeva, koliko smo morali tudi še po vojni celo v svobodni Jugoslaviji pretrpeti ponažanja in zapostavljanja.

Krivda ne zadene nas, kočevskih Slovencev, ampak one, ki bi morali podpirati nas in nam pomagati pri delu za napredok slovenske in jugoslovanske misli. Redki so bili naši dejanski prijatelji, med prvimi pa Cirilometodova družba, ki je skrbela za nas. Kakor je ona, da prepreči širjenje tujega duha dalje na pozgradila šola na Rožnem dolu polnoma slovensko ozemlje, in omogočila zidanje šole v Čepeljah ter stalno podpirala šolo v Dragi, tako nam je na naš prošnje le ona nudila moralno in materialno pomoč tudi ves čas do danes. Res, dobili smo po letu 1919 slovenski pouk na nekaterih šolah, odnosno očeških, vendar primanjkovalo je knjig, zvezkov in drugih potrebnih učil. Ni bilo molitvenikov, pesmaric, manjkal je šolski oder in še nebroj drugih potreb je bilo.

Pisali smo na različne naslove, toda le Cirilometodova družba je vedno takoj pomagala. Ona stalno podpira naše šole, mladi, za kar so ji otroci hvaležni. Po letu 1933 je pa narasel pritisk na naše ljudi. Tuji izletniki so pričeli vedno v večjem številu prihajati med nas. Ostajali so pa dan, dva in spet odšli dalje. Ti obiski so nam poprej še nekam znošno življenje še otežkočili. Poleg šole in cerkve so nam

Vaščani druge narodnosti so nas pričeli zasramovati in nam celo groziti. Najhujše pa je bilo, ko so nekateri odšli krošnjari. Ti so se vrnili popolnoma izpremenjeni. Poprejšnji mir je izginil iz naših vasí. Naš človek gospodarsko odvisen, je pričel omahovati in nekaj se jih je izgubilo. Da bi preprečila pogubni vpliv, je spet Cirilometodova družba zagrabila za delo in pričela z organiziranjem slov. dela prebivalstva. Ustanavljala je svoje podružnice, ki so danes razene v Kočevju še v Stari cerkvi, Mozlju, Kočevski reki, Koprivniku, Livoldu. One so središče vsega našega prosvetnega življenja. Saj so bile prva društva izven mesta, v katerih so združeni sami Slovenci. V okviru teh podružnic imamo danes razne odseke, med katerimi so zlasti pevski in dramski najbolj razgibani. Pevski odseki sodelujejo ob nedeljah enkrat mesečno pri slovenskih mašah v poprej navedenih krajih. Slovenci na Kočevskem nismo moglo manj verni kakor drugje, ampak tako je, da nam zaenkrat ne dovolijo več kakor ene naše mesečno. Je pa še mnogo cerkva, kjer se ni bila javno izpregovorjena slovenska beseda. Zgostilo se je letos celo nekje na Kočevskem, ko je župnik izprevidel, da mora tudi Slovincem razlece izpregovoriti par besed v slovenščini, na so verniki, ki se pristevajo k drugi narodnosti, zapustili cerkev, čeprav je poprej opravil nemško pridigo. Kako smo mi pohlevni. Dolga desetletja so Slovenci mirno poslušali le nemško besedo, pa ni mo nikdar godrnjali.

Za gospodinje

Kuharske Knjige...

Slovenske žene so splošno znane kot dobre kuharice. Vsakdanjo hrano znajo pripraviti okusno in spretno brez posebnih kuharskih navodil. Naša slovenska kuha je nekaj posebnega, ker je vzeta iz vseh narodnosti, katere so sestavljale nekdanjo Avstrijo. Ni rečeno, da mora dobra kuha biti ravno draga, pridenite kakšne malenkostne stvari, kot te ali one zelenjave ali dišave in napravite posebno tečno, okusno jed.

V knjigarni "Glas Naroda" imamo sledenče kuharske knjige, ki bi Vas morda zanimalo:

LJUDSKA KUCHARICA

Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom.
Cena 50c

KUHARICA

965 navodil, 255 strani.
broširana \$1.25...
vezana \$1.50

SLOVENSKA KUCHARICA

Najpopolnejša izdaja...
728 strani.
Cena \$5.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK

pa potrebne tudi knjižnice. Pri Cirilometodovi družbi in podružnicah imajo povsod lepe knjižnice, pa tudi šole jih imajo. Dve knjižnici pa so ustanovili dijakci ljubljanskih gimnazij, kar je vse hvale vredno. Saj so knjige v dolgih zimskih večerih edino razvedrilo ubogemu delavcu ali kmetu. Kajti radia še nimamo. Ima ga pa šola v Stari cerkvi, za kar ima spet zaslužno vodstvo Cirilometodove družbe iz Ljubljane.

Kako pa drugače živimo ti v kočevskih gozdovih, ki nudijo glavni vir dohodkov večini prebivalcev? Razen v Kočevju ni nobene industrije. Poleg majhnih njiv se pečemo s tesanjem ali prevozom nekateri pa po malem oglašarimo. Vse drugače pa bi živeli ako bi nam oddali v najem prazno udobno zemljo, ki leži v pušči. Take zemlje je skoro dve tretjini. Sploh je za naše kraje značilno, da so v vsaki vasi prazne ali podrti hiše. V letu 1937 so našli vseh takih hiš kar 999. Stanovanjske stiske, bi mislil človek, potemtakem ni na Kočevskem. Kaj še. Zgodilo se je, da je moral slovenski delavec s številno družino se stiskati v komediantem voz, čeprav je v isti vasi 12 praznih hiš in je bil mož pripravljen plačati najemnino za več časa v naprej. To je prav čudna ljubezen in socialno čustvovanje. Pa verjemi, da je nekje za delavca lepše. Seveda, če pa bi ne bil ta delavec. Kroirer bi imel vsega dovolj.

Kaj bi še povedal? Da so naši kraji lepi. Po ebno lepo je okolje Borovca na Krempi. Krokarnju. Tu bodo kma' n evetele naraisce, zato se pripravite da pohitite k nam na izlet.

Klor pa nas ima rad in ne kaže narodnostne ljubezni le v besedi, ta naj pa naklonj primerni dar naši Cirilometodovi družbi, da bo imela dovolj sredstev za svoje res potrebne naročno obrambno delo.

ČUDNA POZABLJIVOST.

Neka Marija Delelique iz Anverse, ki jo je vsa okolica poznala kot skupljo, se je zelo bala zavistnikov in tatov, pa je svoje prihranke skrila v nako zvitno preprogo. To je bila potem pozabila, a nekoliko dni pozneje je preprogo spustila skozi okno, da jo osnaži. Vse prepozno se je spomnila, da je s prahom stresla na cesto tudi nič manj nego 16.000 belgijskih frankov, 4000 francoskih frankov, 25 funtov sterlingov in 240 dolarjev. Zaman je potem stekla na cesto. Denar je bil že izginil. Poleg škode mora trpeti sedaj tudi za-meh, ker je denar dobesečno vrgla skozi okno.

STRAHOTE

VOJNE

ČASU PRIMERNA

KNJIGA

Spisala Berta pl. Suttner
228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri

KNJIGARNI SLOVENIC
PUBLISHING CO.

216 W. 18 St., New York

50 TISOČ DOLARJEV ZA

"SINJEGA LEOPARDA."

Neki znani zbiralec metuljev v Združenih državah je razpisal nagrado 50.000 dolarjev za tistega, ki bi mu priskrbel največjega metulja na svetu. To je žival, ki živi na nekem otoku Malajskega otočja in ki meri v razpetini kril pol metra. Domačini pravijo o teh metuljih, da so duše pokojnikov ki strašijo po gozdovih. Ine-njujejo jih "sinje leopardi". Gotovo ne bo lahko spraviti to nagrado v žep, kajti do danes ni uspelo še nobenemu belokozen, da bi takšnega metulja sploh videl.

POSEBNE ŽELJE 105 LET-NE ŽENSKÉ.

IV najhni rdeči hiši ob nekem jezeru živi najstarejša Švedinja, 105 letna Ana Larsdotter-Skattova. Seveda jo je za nje 105. rojstni dan obiskal novinar, da jo povpraša, kako in kaj. Zvedel je, da vstaja t-tara ženica vsak den ob petih in si sama skuha kavo. Ostale obede ji sorodniki prinašajo v hišo in ti sploh zanjo dobro skrbijo. Ko jo je novinar vprašal, ali ima za svoj rojstni dan kakšno posebno željo, je odgovorila malo v zadregi, da si želi — slanika. Tudi pipico dobrega tobaka rada pokadi.

Ko obnovite naročnino, pošljite še posebej 25 centov za priročni zemljevid, ki je nujno potreben, ako hočete natančno slediti današnjemu razvoju vojne.

ČE SE NE VEŠ. ZDAJ IZVEŠ:

da so na neki javni dražbi pisem v Parizu prodali pismo Napoleona Bonaparta njegovi ženi Jožefini, za 68.000 frankov;

da je prezident Sovjetske unije Kalinin prošle dni obiskal Viborg

da je pri angleški vladi ustanovljeno posebno ministrstvo za petrolej.

Nova zaloga...

in tudi nekaj novih knjig in pisateljev

SLOVENSKE KNJIGE

JARA GOSPODA

Spisal JANKO KERSNIK
Lepše povesti, kot je Jara Gospoda, skoro ni mogoče najti.

cena \$1.—

ZADNJI VAL

Spisal IVO ŠORLI
Poznani slovenski pisatelj nam v tej knjigi podaja zelo zanimive podatke o svojih doživljajih v Rogški Slatini.

cena \$1.—

JERNAČ ZMAGOVAC

Spisal sloviti poljski pisatelj HENRIK SIENKIEWICZ
Kakor vsi njegovi romani, je tudi ta zelo zanimiv.

cena \$1.—

DAMA S KAMELJAMI

Spisal ALEKSANDER DUMAS
Pisatelj sam pravi, da je knjiga uganka. Strmiš vanjo kot v zastor, ki zakriva oder, kjer se bo igral kos življenja. In v tem slavnem romanu se res igra velik kos zelo zanimivega življenja.

cena \$1.75

MOJE ŽIVLJENJE

Spisal IVAN CANKAR
Najboljši slovenski pripovednik in pisatelj je Cankar, ki v tej knjigi pripoveduje marsikaj zanimivega iz svojega življenja.

cena 75c.

KRAJ UMIRA

Spisal JOŽKO JURAČ
Mladi koroški Slovinci zelo jasno in zanimivo popisuje življenje kmetov in rudarjev.

cena \$1.—

JUTRANJA ZVEZDA

Iz angleščine prevedel P. M. ČERNIGOJ
Roman se vrši v Egiptu in pisatelj prav zanimivo predstavlja znamenitostje in ljubezni nad velikimi ovrkami in nevarnostmi.

cena \$1.—

OTROCI SOLNCA

Spisal IVAN PREGELJ
Poznani slovenski pisatelj popisuje čudovit svet med žarkostjo južnega solca in senco hladne severne noči.

cena \$1.—

NA POJLU SLAVE

Spisal HENRIK SIENKIEWICZ
Pisatelj popisuje slavno zmago poljskega kralja Jana Sobieskega nad Turki pri Hotinu in s tem osvobodjenje Poljske. S to zmago je bila končana turška sila, pod katero so toliko trpeli tudi slovenski kraji.

cena \$1.—

V ZARJE VIDOVE

Spisal OTON ZUPANČIČ
Najboljši in še živeči slovenski pesnik podaja s to zbirko zopet nekaj umotvorov. Pesmi so posvečene njegovi ženi Ani.

cena \$1.—

ZNANCI

Spisal RADO MURNIK
Poznani humorist v tej knjigi kaže razne značaje ter knjigo sam označuje kot "Povesti in oris!"

cena \$1.25

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL. CO.
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

19
40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI... ZNANSTVENE ZGODOVINE... NARAVOSLOVJE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ŽIVLJA V AMERIKI... ITD.

NAJDETE PRI:
Knjigarni Slovenic Publishing Company
216 W. 18th St., New York

KNJIGA,
ki Vas bo
zanimala!

Cena 50 centov

160 strani
slikami